

Szerkesztőség:
 II-ik kerület 460. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.
 —
 Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:
 SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová
 az előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai,
 valamint a felszólamlások
 küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótlajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Iskolaügyünk.

Aki városunkban nyitott szemmel végigtekint az nevethe is, boszankodhatik is. Nevethe, látva azt a rengeteg kicsinyeséget, ami mindenütt, még a templomban is fölbujánzik s éppen azok között, kik műveltség és állás dolgában vezetőszerpre volnának hivatva; nevethe, látva a tekintélyre való törekedést, mely minden alapot nélkülöz, mert csak magunk képzeljük magunkat tekintélyeseknek. — De boszankodhatik, látva azt, hogy itt olyanok vezetnek, kik a fősúlyt kicsinyeskedésre, személyes érdekre vetik csupán s a város és polgárság javát csak másodsorban veszik figyelembe.

Keserű dolgokat mondok, melyek sokaknak nem fognak tetszeni, ám itt nem az a célom, hogy takargassam a bajokat, hanem megmutassam azokat az okokat, melyek fejlődésünket hátráltatják, sőt meg is gátolják teljesen s legfőképpen, hogy nevelés ügyünkkel, az iskolákkal jussunk annyira, hogy az iskola ne csak a betegségek meleg

ágya, ne csak olyan hely legyen, hová gyermekeinket szórakozni küldjük, hanem álljon azon a színvonalon, melyen a XX-ik században az elemi iskolának állania kell.

Ki ne tudná azt is, hogy Abonyban csakis felekezeti iskolák vannak, a polgári kivételével?

S ki ne tudná azt is, hogy a felekezeteknek nincs elegendő pénzük arra, hogy az iskolákat főtartsák s a tanítóknak a törvényben előirt fizetését folyósíthassák?

És ki tudná azt letagadni, hogy túlszűfoltak az iskolák és kevés a tanerő, vagy hogy az osztályok kicsinyek 120 — 130 gyermek befogadására.

Kérdem már most, hogy elképzelhető-e az, hogy ilyen viszonyok között eredményt lehessen elérni?

Abonyban csak egy valamire való iskola épület van, a nagy iskola két fő épülete, de az is csak maga az épület, mert felszerelése egyik iskolának sincs, mely pedig a tanításhoz okvetlen szükséges.

Vagyis semmi sem mutatja ezen épületek célját, sőt némelyiket illatáról itélve

inkább, ólnak semmint iskolának tarthatunk.

Ha belépünk bármelyik osztályba, majd leüt lábról a dohos, gőzös, bűzhödtt levegő, egy-egy padban egymás ölében ülnek a gyermekek, a világítás rossz. s ugyan hogy követelhetjük meg akkor a tanítótól azt, hogy eredményt érhessen el, mikor még fizetni is alig tudjuk. Fölhivom a járásorvos úr figyelmét, hogy az iskolákat előadások alkalmával látogassa meg, s gondolkozzék felőle, hogy máshol nem csuknák-e be rögtön az olyan iskolákat, mint az abonyiak, melyeknek egy része még csak padlózva sincsen.

Szeretném tudni, hogy ha a felekezetek nem győzik az iskola költségeket, miért nem államosítják iskoláikat?

Miért nem követeli a polgárság az iskolák államosítását, az a polgárság, melynek gyermekei ott senyvednek a dohos épületek falai között jó formán céltalanul, mert azt hiszem, azt mindenki belátja, hogy száz-húsz gyermekkel egy tanító, ha még oly tökéletes is nem fog sokra menni, a mi abból látszik legjobban, hogy nálunk még

TÁRCA.

Visszaemlékezés Abonyi Lajosra.

(Halálának 10-ik évfordulóján.)

— Az „Abony” eredeti tárcája. —
 (Bácsi)

Szombathely városának nevezetessége, hogy püspöki város, van sok temploma, sok tornya, ezek közül egy feltűnően magas, azt mondják, legmagasabb torony az országban.

Egyszer egy falusi ember a torony mellé áll, s nézegeti alulról fölfelé, fölülről lefelé.

— Mit néz azon a tornyon atyafi? — kérdi egy helybeli polgár.

— Azt, hogy milyen magas ez a torony.

— Jaj lelke, azt így nem látja, menjen csak távolabb, onnan nézze, úgy látja meg, hogy milyen magas is hát a szombathelyi torony.

„Nagy-Abonyban csak két torony látszik”, de bármelyike nézzük is akár közelről, akár távolról, nem sok látnivaló van rajtuk; de mégis nevezetessé tette ezt a két tornyot az az egyszerű parasztlégy, aki katona korában „inkább nézte volna az abonyi kettőt, mint Majlandban azt a

harminckettőt”.

Hanem volt Abonynak egy kimagasló alakja, s ez nagyobb volt és híresebbé tette Abonyt a két tornyánál.

Ez Márton Ferenc, a mi kedves Feri bátyánk, Abonyi Lajos volt!

És csodálatos! Mi is úgy voltunk vele, mint az az atyafi a szombathelyi toronnyal; mellette álltunk, láttuk, néztük minden nap és így, közelről nem láttuk az ő nagyságát. Ellenben a távolban lakók, ha nem is látták, legalább tudták, hogy milyen nagy embere van Abonyban.

Most, midőn az abonyiak is 10 esztendei távolságról nézik, talán kezdik már látni, amit az egész ország már 50 évvel ezelőtt látott, legalább a halálának 10 ik évfordulója alkalmával a szobra előtt megjelentek nagyobb számából arra lehet következtetni.

Hát erről a Feri bácsiról, Abonyi Lajosról kívánok ez alkalommal egyet-mást, még eddig nem említett apróságot elmondani.

1885. évben Feri bácsinak valami torokbaja támadt, e miatt idegessé lett, s orvosa tanácsából Balaton-Füredre utazott üdülés és pihenés céljából. (Pedig dehogy pihent, ott is folytatta az „Utolsó Kurnevilág” című regénye írását.) Eppen abban az időben volt a csehjárás, t. i. vagy 300 cseh lejtött Magyarországra kosztolni, ezek közül egy cso-

mó Füredre is lerándult már egy nappal előbb. Csak egy doktor maradt el tőlük, másnap utazván utánuk, Feri bácsival egy vonatra és egy kocsi-szakaszba jutott.

A doktor — cseh létere — igen udvarias és művelt ember volt, csakhamar összeismerkedtek s élénken társalogtak — persze németül — egész Siófokig, ahova a vonat 12 óra után érkezett, s így ott kellett ebédelni. A doktor itt sem maradt el Feri bácsitól, hanem helyet foglaltak egy asztalnál, ahol már akkor egy végtelen sovány, sápadt, meg egy jól táplált, egészséges színű úri ember és egy ismeretlen is ült. Mivel pedig a matematikában az ismeretlent X-szel jelölik, legyen az az ismeretlen X. úr.

A két úri ember, t. i. a sovány és a kövér, végtelen ideges volt. A sovány örökösen perlekedett a pincérrrel:

— Hát pénzomre se kapok egy kis meleg levest, hisz ez csupa hideg; hát pénzomre se hoznak egy kis hideg italt, hisz ez a bor egész meleg; ez a hús sületlen, ez a tészta meg van égve, erre a halra ráfakadt az epéje! — stb. Szoval pénzére sem kapott kedvére való ételt és italt, de azért mind megette és itta, amit kapott.

A kövér úr meg folyvást az óráját nézte.

— Szörnyűség! Az alsó vonatnak már 2

Sirolin

— Ennél az érvényét és a tesztálást, megszűn-
 lóli a köhögési, váladékos, éjjeli lezadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
 köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
 „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárak-
 ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

most is óriási nagy az irni-olvasni nem tudók száma.

Miért ragaszkodnak a felekezetek olyan görcsösen iskoláikhoz, melyben megfelelő eredményt el nem tudnak érni, melyeket jókarban nem tudnak tartani s melyek Abonyinak, mint városnak hátránya?

Miért? mert ha eddig jó volt, jó lesz ezután is, vagyis tipikus helybeli gondolkozás, mely azonban éppenséggel nem Abonyhoz való.

Az iskolákat államosítani kell, még pedig sürgősen, minek több rendbeli haszna van.

Először többet és jobbat tanulnak a gyermekek s nem kell attól tartanunk, hogy betegen, tudóvszre hajlamosítva kerülnek ki az iskolából, másodsor pedig lejjebb, még pedig tetemesen lejjebb száll az iskola adó s amit erre a célra fizetünk, legalább meghozza a gyümölcsét.

A harmadik pedig az, hogy a jobban tanított gyermekből hasznosabb ember válik, úgy önmagára mind pedig a társadalomra.

Egész Abonynak érdeke ez s egész Abonynak árnyék foltja, hogy idáig ezzel mit sem törődött s ilyen középkori állapotok vannak iskola ügyeiben.

Vessük félre a széthuzást, a személyi viszonyokat, a kicsinyeskedéseket, fogjunk össze egyesített erővel s akkor sikerülni fog mindnyájunknak a köznek érdeke s Abonyt is előbbre vihetjük, mi idáig sajnos, még nem sikerült.

S. B. M.

Egyleti élet.

Az „Abonyi Betegsegítő-Egylet“ folyó évi

perccel ezelőtt itt kellett volna lenni, még híre sem, már nem érünk át Füredre napvilággal. Már 5 perce, hogy megrendeltem azt a kávét, még se hozzák. Igazán idegessé teszik az embert a pontatlanságukkal.

Ennek meg semmi sem történt a maga idejében.

Feri bácsi pedig csak ebédelt nyugodtan, szokása szerint evett, közben-közben ivott egy egy kortyot, beszélgetve a cseh doktorral.

A két ideges csak nézi, nezi, esodálkozva, hogy lehet itt nyugodtan s jóízűen enni, inni, s nem félni az elkeséstől.

Eközben egy fura öltözötű ember asztaltól asztalhoz szalad, folyton hadarva:

— Parla qualeduno l'italiano? (Beszél-e valaki olaszul?)

Feri bácsiékhöz is elért és ismételte az értelmetlen mondatot.

Feri bácsi aztán készségesen felelt:

— Sì, io lo parlo! (Igen, én beszélek!)

Elképzelhető a fura ember örömet. Beszéltek aztán egy darabig, mikor Feri bácsi engedelmet kért, hogy kis időre távozik.

— Ennek az olasznak valami baja van a vasutasokkal, nem bírja magát megértetni, kiségittem szegényt.

Közbe legyen mondva, milyen igaz volt a legutóbbi évforduló nagyérdemű szónokának abban, hogy „Marton Ferenc nem azt kérdezte, ki vagy, hanem azt, mi bajod és segített rajta“.

Még Feri bácsi az olasz dolgában odajárt, a sovány úr azt kérdezte X úrtól.

— Kérem, ki ez az úr, aki oly türelmes és németül is, olaszul is beszél?

— Ez kérem Marton Ferenc, írói nevén Abonyi Lajos, — mondja X úr.

— Lehetetlen! — kételkedik a kövér. — Hisz az írók mind idegesek, ő pedig oly nyugod-

közgyűlése alkalmából közöljük annak 1907. évi zárszámadását.

B e v é t e l e k.

Egyenlegáthozat az 1906. évről	341 k. 88 f.
Tagdíjak	587 k. — f.
Halotti járulék	100 k. — f.
Adományok	88 k. 08 f.
Partoló tagdíjak	114 k. — f.
Beiratási díjak	12 k. — f.
Takarékpénztári kamat	405 k. 60 f.
Tagsági könyvekért	1 k. 90 f.

Összesen: 1650 k. 46 f.

K i a d á s o k.

Heti betegilletékek	72 k. — f.
Halotti járulék	80 k. — f.
Gyógyszerekért	398 k. 60 f.
Orvosi tiszteletdíj	300 k. — f.
Szolga évi fizetése	80 k. — f.
Apró kiadások	31 k. 80 f.
Alapítókéhez esatolva	405 k. 60 f.
Egyenleg 1907. dec. hó 31.-én	282 k. 46 f.

Összesen: 1650 k. 46 f.

A z e g y l e t v a g y o n a :

Egyenleg	282 k. 46 f.
Özv. Kopecky Morné alapítványa	342 k. 72 f.
Dr. Vajda Béla-fele alapítvány	1484 k. 37 f.
Dr. Blumgrund Naftali fele alapít.	1369 k. 56 f.
Alapítóke	5338 k. 43 f.
Tagdíj-hátralék	55 k. 75 f.
Adomány-hátralék	15 k. 80 f.
Halotti járulék-hátralék	2 k. — f.
Partoló tagdíj hátralék	48 k. — f.

Összesen: 8939 k. 09 f.

MI UJSÁG?

— **Kaszárnyánk értékesítése.** Lápunk zártakor veszük azt az örvendetes hírt, mit sietünk közönségünk tudomására hozni, de különösen, azoknak, akik ebben fáradoztak és részvényjegyzéssel az ügyet elő mozditani igyekeztek, hogy Ft. Lévy Mihály apát, orsz. képviselőnknek, nagy utánjárással végre sikerült a tápszergyár részv. társasággal a megegyezést létre hozni, minek foga-

tan eszik, s még attól sem fél, hogy az az olasz lekestedti a hajóról.

— Már pedig azért ő mégis Abonyi Lajos.

— No ennek nagyon örülök, hogy személyesen is láthatom, mert nevét és munkáit régen ismerem.

A cseh doktor is érdeklődni kezdett az ő kedves utitársra iránt, s kérdezte:

— Wer ist der Aponyi Lajos? (Ki az az Abonyi Lajos?)

A kövér úr aztán németül megmagyarázta, hogy az egy jeles magyar író.

— Sehr gut! Ich freue mich! (Nagyon jó! Örülök!)

A két úr — az idegesek szokása szerint — nagyon izgatott lett, türelmetlenül várta Feri bácsit, s mikor az az olasz ügyét végezve visszament, a sovány is, a kövér is felállott s pohárral a kézben, unisono kiáltottak:

— Eljen Abonyi Lajos!

Feri bácsi meglepődve köszönte meg.

A sovány bemutatatta magát:

— Én Kovács Imre vagyok, mezőkövesdi főjegyző, nagyon örülök, hogy személyesen is van szerencsém ismerni.

A kövér szinte:

— Buza János, miskolci járásbíró vagyok, örülök stb.

A cseh doktor is gratulált Aponyi Lajosnak. Feri bácsi tréfásan tiltakozott, hogy ő nem Aponyi Lajos, az egy gazdag gróf, ő Abonyi Lajos, egyszerű író.

— Ja, ja Herr Abonyi, sie sind gröszer, als ein Graf! (Igen, igen Abonyi úr, Ön nagyobb, mint egy gróf!)

Feri bácsiéktól harmadik asztalnál három, aranyfincos pap ült, kettő alacsony, elbizott, a harmadik szikár, hosszú, kissé előrehajlott nyakú. Amint az Abonyi Lajos nevet meghallották,

natosítása céljából holnap a szerződés megkötetik, Ez uton hívjuk föl a részvény aláírókat, hogy ma délután, a városháza tanácstermében e tárgyban tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

— **Jótekonyság.** Özv. Marton Ferencné urnő bold. férje halála évfordulóján, kedden a kórház betegeit és a szegényház lakóit megvendégeltette. Itt említjük meg, hogy Herédiné Alp. Nagy Erzsébet, Bartucz Györgyné és Vics Jánosné Husvét ünnep alkalmával kalácsot küldtek a szegényház lakóinak.

— **Közgyűlés.** Abony község képviselő-testülete május hó első napján közgyűlést tartott, melynek tárgysorozata! 1. A község függő tartozására a kölcsön folyósítása. 2. A vásárállítás bővítésére vett föld felől jelentés. 3. A község alkalmazottai után követelt betegsegélyző járulék. 4. A III. oszt. keresetadó tárgyalásához két bizalmi tag kiküldése. 5. Máthé József főjegyző nyugdíjaztatása felől jelentés. 6. Dr. Hirn Marton orvos lemondása felől jelentés. 7. Sikotnének neveltetési ügyében intézkedés. 8. Eskütképesek összeírásához bizottsági tag kiküldése. 9. Arany-utca kinyitása. 10. Hullaházak felállítás a rom. kath. temetőben. 11. Kertészeti iskola szervezése. 12. Illetőségi kérdések.

— **Nyugdíjban.** Máthé József főjegyző 37 évi hivataloskodás után nyugdíjazását kérte. Mint értesülünk, kérelmének a törvényhatóság apr. 13 án tartott közgyűlésen helyt adott. Hogy mikor válik meg állásától, e tekintetben járásunk főszolgabírája fog intézkedni.

— **Kossuth szoborra.** Végh János birtokos két koronát juttatott hozzánk a Kossuth szobor alapjávára. Eddigi kimutatásunk 3289 kor. 98 fil. Ehez a fenti két kor. Eddigi gyűjtés összege 3291 kor. 98 fil.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok és ösmerősök, kik szeretett kis leányuk temetésén megjelentek és részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Abony, 1908. május 1.

Orbán Elek és neje.

— **Az abonyi „Kömvészek Szakosztálya“** által husvét másodnapján rendezett bál alkalmával a következők létek fölül: Hoji Nándor, Varga József 2—2 kor. N. N. 1 kor. Tóth István 40 fil. Retkes Lajos 30 fil. Molnár Mihály 20 fillér.

— **Nyugtázás és köszönet nyil-**

összesültak s az egyik alacsony felállt és odament Feri bácsiékhöz s kérdezte:

— Kit tisztehetek az urak közül Abonyi Lajos személyében?

Mind Feri bácsira mutattak, ki szerényen felkelt s bemutatkozott.

— Nagyon örülök kedves Abonyi úr, én ez s ez, tihanyi apát vagyok, engedje meg, hogy bemutassam asztaltársaimnak. Az urak pedig megboesátanak, ha pár perere megfosztom önöket Abonyi úr társaságától.

Persze megboesátottak.

Az apát aztán bemutatta Abonyi Lajost és Abonyi Lajosnak a szikár papot, Vaszari Kolozs, pannonhalmi főapát, (most hereogprimás); a másikat ez s ez veszprémi kanonok, püspöki helynök.

A főapát — maga is író lévén — megölelte Feri bácsit, a püspökhelyettes örvendve fogott kezét.

Mind a három főpap az alsó vonatot várta, Budapestre utazván valami konferenciára.

Tehát Mezőkövesden, Miskolcon, Tihanyban, Ve-zpremben, Pannonhalmán tudtak már, hogy kiesoda az az Abonyi Lajos, bár Marton Ferencet eddig nem ismertek.

Vegre megjött az alsó vonat, nemsokára elindult a hajó is, amelynek fedelzetén találkozott Feri bácsi Fenyvessy Ferenc képviselővel, ki szinten a társasághoz szegődött s vidáman beszélgetve értek Füredre, ahol a hajóhídon várta már Écsi bácsi igazgató, ki köszvényes lábait nem kimélve, elébejött s vezette szállásáig, s gondoskodott az úti láda elszállításáról.

Füreden aztán Feri bácsi lett központja az elite-társaságnak, mindenki becézgette, dadelgette; ha a rendes időben nem jelen meg a kúrtal, élénken kidezősködtek utánna. Rendesen a felső vend-globen reggelizett és ebédelt, s az ott levő nevezetes emberek, a Jacht-egyesület tagjai, örö-

vánítás. A „Kath. Olvasóegylet“ f. évi ápril hó 26-án tartott tuncemulatságának összes bevétele 105 kor., kiadása 55 kor., 76 fil. volt s így a könyvtár javára 49 kor. 24 fil. maradt. — Felülfigyettek: Turi Mihály 2 kor. 40 fil. tiszt. Révész István 2 kor. Falusi Mihályné, Falusi Gergelyné, Serényi Lajos, Gáspár Pál, Dombi Imre I—1 kor. Egedi Gyula 40 fil., Egedi János 20 fil., felülfigyeltöknek ez úton mond hálás köszönetet az egylet nevében Király Antal elnök.

— **Elborult elmével.** Özv. Szabolesi Dávidné Varga Anna férje volt városi biztosunk elhalálozása óta buskmorságnak esett s napról napra lehetett észrevenni a rajta eluralgó komorságot, löprengést s különösen azon való mély aggályoskodást, hogy miként fog megélni? De hát ez nem volt alapos aggodalom, mert 20000 kor. készpénz vagyon fölött rendelkezett s e mellett városunk 240 kor. évi kegydíjját is nyújtott neki; de senkije sem lévén, magános élete apró cseprő bajait nem tudta senkivel megosztani s elméje lassanként elborult. Csütörtökön délután aztán önkézével vetett véget vígasztalan életének. Talán egy-egy világos pillanatában eszébe öllött egy téholyda rettenetes világa és . . . inkább a halált választotta, az örök éjt, egy hosszú szenvedést, vígasztalan élet helyett. Örököse unoka öcsese, Galambos Mihály veszprémi lakos, kit láviratilag kért temetésére meghívatni. Tegnap történt temetésével egy intelligens polgári családból nem maradt más, mint egy borús és bizony bizony hamar muló emlékezet. . . .

— **Öngyilkosság.** Szabó János 72 éves munkás már régebben az italo-ásnak adta magát

mest hallgatták jóízű elbeszéléseit, mulattak anekdotáin; vacsorázni az alsó vendéglőbe járt, az egyszerűbb vendégek közé; a fogadós — Fodor bácsi — kiváló figyelemmel volt iránta, külön asztalt tartott fel számára, melyhez csak Feri bácsinak s a hozzá állandóan ragaszkodó jegyző és bíró, no meg X. úrnak volt szabad leülni.

A kúra-sétát leginkább a visszatért főpát társaságában végezte, azzal karonfogva járkáltak gyógyvizet pohárral kezökben, élénken diskurálva napi, vagy tudományos dolgokról; löbbször meg Prielle Kornélia, híres színésznő bitta asztalához, kívül kedélyesen elcsévegték néhá órahosszig.

Sok volna elbeszélni azt a figyelmet, kedveskedést, miben négy heti otlléte alatt részesült. Csak két epizódot említek még meg.

Feri bácsi egyszer szokott sétáját végezte a platánok alatt Fenyvessy és X. úr társaságában, midőn egy öreg, előregörbült ember közelített feljűk; az öreg igen elhanyagolt öltözetben volt: barna katonaköppönyeg, kajla kalap, poros lábbeli. Ahogy közelértek egymáshoz, Fenyvessi rákiált:

— Szervusz Pista bácsi! Vedd le a kalapod!

Az öreg szó nélkül lekapja kopott kalapját, s kérdőleg néz rájuk.

— Bemutatom neked Abonyi Lajost és neked Roboz Istvánt.

Feri bácsi összeölelkezik, összecsookolódik az öreggel, s nem bírnak betelni egymás nézésével. Az öreg egészen elérzekenyül, zokogva rebegi:

— Áldom az Istent, hogy megertem e napot, hogy megláthattam az újabb nemzedék egyik jelesét!

Gyengébbek kedvéért megjegyzem, hogy Roboz István a 40- és 50-es évek jeles költője és népszerű publicistája volt, s ez időben a „Somogy“ című lap szerkesztője.

Tehát Somogy-vármegyében is tudták már

s bizony sokszor jutott önkívületi állapotba, kivált hogy öreg szervezete már nem épen bírta a mértéktelen pálinkázást. Ilyen beszámíthatlan állapotban, mámoros fővel csütörtökön hajnalban felakasztotta magát, s mire családtagjai észrevették, már kiszállt belőle a lélek.

— **Képviselő választóink száma.** Pestmegye közp. választmánya által összeállított 1909. évre szóló orsz. képviselő választók névjegyzéke szerint a választók száma Pestmegyében a folyó évihez viszonyítva 49950 ről 51501-re emelkedett s így a szaporodás 1551 K rületünk választói száma 4030. A folyó évinél 144 el több.

— **Aratási szabadság a katonáknak.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy az aratás idejére az összes ezredeknél a legénységnek földmíveléssel foglalkozó része próbaképen ez évben három hétre szabadságoltassék.

— **Gazdasági munkásházak építése Pestmegyében.** Fazekas Ágost, Pest-vármegye alispánja rendeletet bocsátott ki a megye valamennyi főszoigabírószékéhez, polgármesteréhez és községi előljáróságához, amelyben részletes utmutatást ad a gazdasági munkásházak építéséről. A rendelet a munkásházak építésének célját úgy magyarázza, hogy munkásházak a törvény támogatása mellett csak ott építendők, ahol erre tényleg szükség van s tényleg helybeli megbízható állandó tartózkodású munkások vannak arra ráutalva. Célszerűnek tartaná az alispán, ha a városok és községek építének fel a munkásházakat s azután évi törlesztésre átadnák a munkásházaknak. Az alispán, hogy tájékozást szerezzen a szükségös munkásházak mennyiségéről, az illetékes

akkor, ki az az Abonyi Lajos.

Egy alkalommal a fürdői közönség a hajóhidnál várta a „Kisfaludy“ érkezését, mert az árbocon nemzeti lobogó lengett, s arról tudták, hogy a hajó valami nevezetes embert hoz. Mindenki kíváncsi volt, előretódult; Feri bácsi itt is szerényen hátrább maradt.

A hajó csakugyan nagy embert hozott, az írók királyát, Jókait.

Mikor a hajó kikötött, az utasokkal együtt Jókai is kiszállt; az üdvözlők tisztelgését fogadva, meglátja Feri bácsit, hozzálép, megölelve mondja:

— Szervusz Ferim! De hátrahúzódol!

Azzal egyik karját a Feri bácsi, másikat Vaszary karjába dugva, vezette őket villájába, s ebéd előtt nem is eresztette el.

Ezentul többször látta Jókai vendégül Feri bácsit, elbeszéllette körülményesen egész életmódját, betegségét, aztán figyelmeztette, hogy ne foglalkozzék túlságosan szellemi munkával, lássoa a gazdasága után, megnyugtatta, megvígasztalta.

Ettől fogva csakugyan kezdett Feri bácsi jobban lenni, idegessége elmúlt, s meggyógyulva hagyta ott Fűrodet.

Tehát Jókai is tudta, ki az az Abonyi Lajos. Volt hát Abonyinak egy kiváló embere, kit széles Magyarországon mindenki ismert munkáiból; sajnos, hogy már csak volt. És ezt a kiváló embert, mi abonyiak, csak halála után kezdtük megismerni s csak évek után kezdtünk rájönni annak tudatára, hogy milyen nevezetes embere volt városunknak.

De ha már rájöttünk, becsüljük meg emlékét, ne feledjük el nevét, olvassgassuk munkáit, s emlékezzünk meg róla minden évben legalább egyszer.

Ki tudja, lesz-e még valaha Abonyinak Márton Ference és Abonyi Lajosa?!

hatóságoktól véleményezett jelentést kért, a melyet május 20-ig hozzá felterjeszteni rendelt.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali)

f. év március hó 26-án tartott 76-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917,014.396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41,095.963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31,422.408 kor. 19 fillérrel 264,156.557 korona 24 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tőkörűveg biztosítást, a díjbevétel 16,585,488.656 korona biztosítási összeg után 27,302.460 korona 49 fillér volt, miből 10,146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17,155.946 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12,269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113,331.852 korona 27 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitélt 3,921.627 korona 68 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,717.649 korona 06 fillérre rugott.

Kárkért a társaság 1907. ben 37.472.589 korona 25 fillért és alapítása óta 899,042.935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hízánkra 173,248.760 kor. 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20,292.237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6,300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, 12,565.698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó ketes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1,266.533 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4,741.807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség eldövizgázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érintette, mert az a 17,013.704 korona 71 fillért kitevő árfolyamtartalékból nyerhetett leírás. Ez a tartalék ma még mindig 12,565.698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztülvitt kibocsátása, melynek agió-nyereségéből 11,525.000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 292,979.592 korona 76 fillérről 323,629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések — 60,625.971 k. 77 f.
2. Élethiztosítási kötvényekre adott kölcsönök — — — 26,668.849 k. 08 f.
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök — — — 4,017.801 k. 92 f.
4. Értékpapírok — — — 209,404.916 k. 74 f.
5. Tárcá váltók — — — 842.350 k. 85 f.
6. A részvényesek biztosított adóslevelei — 8,820.000 k. — f.
7. Készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával — 13,249.457 k. 21 f.

Összesen 323,629.347 k. 57 f.

Ezen értékekből 65.5 millió korona magyar értékre esik.

Eladó méhes. Egy méhes, 5 jó családdal 16 Dzierzon kaptárral, és egyéb hozzávaló eszközökkel eladó. Megtekinthető özv. Thaly Elekne urnő tulajdonosnál.

Eladás.

Özv. Varga Dánielné háza a vasut-utca sarkán — a gyógyszerházzal szemben — örök áron eladó. Bővebb felvilágosítást ad Orbán Elek ur.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXII. s o r s j á t é k) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárúsitóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1908. május hó 21. és 23.-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árúsitóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 26.-án.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA. LUKÁCS. HAZAY.

100.000 drb. készlet!

S z e g f ű

100 000 drb. készlet!

R ó z s a

Skorka János rózsá- és szegfű-telep-tulajdonos ajánl direkt külfországból beszerzett óriás virágú Rem-szegfűket és nyakba nemesített bokor-rózsákat. E nagy készlet miatt egyelőig 30 százalékot engedélyezek. — Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle csokrok, koszorúk mélyen leszállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepeimről vágott virágjaimat és begyökeresedett eserepekben nyíló rózsákat, szegfűket, jácintokat stb. a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagvaimról szóló név-, árlappal készséggel szolgálok.

Skorka János
5 hold rózsá- és szegfű telepe
B.-Szarvason.

52-9

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. — Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: **élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés** elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: **jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.**, valamint **baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“** számára.

Az abonyi ügynökség: Havas Ignác.

Manhold Kálmán

K u l a.

Bács-megyének a Telecska magaslatán fekvő Rácz György-féle Jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti birtékán tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon, fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kiváratra nevjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvények királya: **Maclura Aurentiaca** élősvény, amelynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisel igen sűrűk, semmi-féle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított áron.

Szíves megkeresést kér

Manhold Kálmán
nagybirték.

16-10

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk szolgálatainkat a bank (takarékpénztári) és közraktári üzlet minden ágában a t. közönségnek tisztelettel felajánlani:

Elfogadunk **betéteket** előnyös kamatoztatás és visszafizetési feltételek mellett. A kamatozás a betét napjától kezdődik és a kivét napjáig számított.

Leszámitolunk **váltókat** olesó kamat mellett.

Jelzálogkölcönöket nyújtunk föld-, ház- és szállóbirtoakra igen előnyös feltételek mellett.

Földbirtoakra **törlesztéses (amortizációs) záloglevél kölcsönöket engedélyezünk** a következő előnyös feltételek mellett:

100 korona után 10 év alatt évenként fizetendő részlet	13 K. 30 f.
100 " " 15 " " " " " " " " " "	10 K. — f.
100 " " 20 " " " " " " " " " "	8 K. 40 f.
100 " " 25 " " " " " " " " " "	7 K. 40 f.
100 " " 30 " " " " " " " " " "	6 K. 90 f.
100 " " 35 " " " " " " " " " "	6 K. 40 f.
100 " " 40 " " " " " " " " " "	6 K. 10 f.
100 " " 45 " " " " " " " " " "	5 K. 90 f.
100 " " 50 " " " " " " " " " "	5 K. 70 f.
100 " " 65 " " " " " " " " " "	5 K. 40 f.

Ezen összegekben úgy a tőketörlesztés, mint a kamat bennfoglaltatik és ezenfelül semmiféle kezelési költséget nem számítunk. — A zálogleveleket a legelőnyösebb árfolyamon számoljuk el.

Árraktárainkban elvállalunk mindennemű termények és áruk beraktározását és azokra igen előnyös feltételek és olesó kamat mellett kölcsönt engedélyezünk az érték 75-80 %-a erejéig.

Elfogadunk továbbá megbízásokat mindennemű termények eladására és vételére. Közlelbbi felvilágosítással készséggel szolgál a

Ceglédi Ipar- és Kereskedelmi Bank
Részvénytársaság.

4-11

Szőlőoltvány! Szőlővessző!

A világhírű Delaware adja a legjobb bort; oltani, permetezni nem kell! Gyökeres 1000 drb.: 100 kor.; sima: 50 kor. Szőlőoltványok ezere: 140 kor.; a legnemesebb fajokból.

Arjegyzék ingyen!

Rendelési cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegéd (Somogy-m.)

10 9

Tisztelt Közönség!

Van szerencsém b. tudomásul hozni, hogy **Szakács Adolf és Társai, budapesti VIII. ker. Főherceg Sandor-u. 15.) műfestő és vegytisztító gyárosok** képviselőjét átvettém. Női divatruha üzletemben elvállalok minden m. úri női a gyermek ruhák fejtetlen állapotban tisztítását és festését selyem, bársony, plüsch, tüll, csipkék, függönyök, egyenruhák, kesztyűk, szörme szőnyegek, salón garnitúrák, vegyileg törtető tisztítását, menyasszonyi ruhák festését. Szövetek vegyszertel úton bármely folttól tisztíttatnak és teljesen felújíttatnak. Ruhák gyáreseteknél a legrövidebb idő alatt festetnek. Fő célom a jó és pontos kiszolgálás és az árak lehető legolcsóbb felszámítása.

A n. é. közönség pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Schwartz Zseni
divat-árúsnő,

Szőlő-oltványok

kétéves gyökérrel hi-ányok pótlására, telepítésre és sima oltványok, nemes vesszők, ültetésre és párosításhoz legjobb fajokban, legolcsóbban

Hegyi bor

k i t ű n ő minőségben kapható.

Székely I. József
Gyöngyös.

16-9

GAZDÁK FIGYELMÉBE! NINCS TÖBBÉ VE-SZEDELEM A SZŐLŐBEN! VÉGE A KULTURNÖVÉNYEKET PUSZTÍTÓ ÉLŐSDIEKNEK!

Schloesing Theofil világhírű francia agricultur vegyész által Marseilleben gyártott hirtveves és egyedül álló védekezősi szerek a **peronospora, lisztharmat, anthracosis** (fenésedés), **chlorosis** (sárgaság), **fűrtrohadás, szőlőmolyok, hernyók, a burgonya phytophtorája** (ragya) és **gyűrűsbetegség**, valamint minden más a mező-, szőlő- és kertgazdaságban előforduló **gomba és rovarélősdiek** ellen; — továbbá **G. & V. Moreels, Gand**, (Belgium) feltárt **Peru-Guanó**, a legjobb, legolcsóbb és legértékesebb szerves trágyájának egyedüli képviselője és beszerzési forrása **Cegléd, Nagylőrös, Abony, Bercel, Alberti-Irsa, Pilis, Törtel, Mikebuda és Nyársapát** területére:

„Ceglédi Ipar és Kereskedelmi Bank“
részvénytársaságnál

Telefonszám 6. **C E G L É D.** Telefonszám 6.

6-10